

Tid Tisdagen den 13 november. Kl 15:35.15:50
Plats Stora kollegiesalen, Stockholms stadshus
Justerat 2018-11-26

Rasmus Jonlund

Emilia Bjuggren

Närvarande**Beslutande ledamöter**

Rasmus Jonlund (L) Ordförande
Emilia Bjuggren (S) Vice ordförande
Sophia Granswed Baat (M)
Johan Nilsson (M)
Kristina Lutz (M)
Micke Seid (MP)
Marja Sandin-Wester (MP)
Eleonore Eriksson (S)
Salar Rashid (S)
Ann Mari Engel (V)

Tjänstgörande ersättare

Anne-Lie Elfven (L) för Hanna Gerdes (L)

Ersättare

Henrik Lundberg (M)
Hanna Werner (M)
Anne-Lie Elfven (L)
Pelle Thörnberg (C)
Ulf Lönnberg (KD)
Emma Lindqvist (S)
Michael Erik Svensson (MP)
Heinz Spira (V)

Adjungerad:

Jonas Naddebo (C), kultur- och stadsmiljöborgarråd

Tjänstemän:

Stadsarkivet: Lennart Ploom, stadsarkivarie
Kulturförvaltningen: Lena Nilsson, tf förvaltningschef, Ann-Charlotte Backlund, Mårten Castenfors, Daniel Forsman, Mathilda Piehl, Jelena Veljkovic, Viveca Waak, Maria Sundström (SACO), nämndsekreterare Kajsa Rydergård och borgarrådssekreteraren Jura Miniotaité

§ 1

Justering av dagens protokoll

Beslut

Kulturnämnden utser vice ordförande Emilia Bjuggren (S) att tillsammans med ordföranden Rasmus Jonlund (L) justera dagens protokoll.

§ 2

Anmälan av justerat protokoll

Beslut

Kulturnämnden beslutar att godkänna anmälan av protokoll nr 8/2018 från nämndens sammanträde den 16 oktober, som justerats den 26 oktober.

§ 3

Anmälningssärenden

Dnr 1.1/35/2018

Beslut

Kulturnämnden beslutar att lägga anmälan till handlingarna.

Anmälan görs av:

- a) Till kulturnämnden inkomna handlingar
- b) Protokoll Rådet för funktionshinderfrågor 2018-11-06
- c) -
- d) Kulturdirektörens beslut enligt delegation
- e) Kulturförvaltningens månadsrapport oktober
- f) Stadsarkivets månadsrapport oktober
- g) Förvaltningsgruppens protokoll 2018-11-05

§ 4**Färdplan för ett Stockholm för alla - en rapport från kommissionen för ett hållbart Stockholm. Kulturförvaltningens svar på remiss från kommunstyrelsen**

Dnr 1.1/2619/2018

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen:

- 1) Kulturnämnden godkänner och överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2018-11-02

Sammanfattning

Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm har tagit fram ett förslag på en *Färdplan för ett Stockholm för alla*. Syftet är att fokusera resurser och skapa en mobilisering för att uppnå en socialt hållbar utveckling.

Kulturförvaltningen anser att arbetet inom Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm är mycket värdefullt. En färdplan för att konkretisera arbetet är bra och kulturförvaltningen stödjer den ambitionen. Färdplanen bör kompletteras för att tydliggöra hur kultur och konst är en del av arbetet för en ökad social hållbarhet. Språk, läsning och eget skapande är grundläggande i en sammanhållen stad. För att ge det viktiga fortsatta arbetet med social hållbarhet fortsatt kraft ser kulturförvaltningen två huvudfrågor: 1. Samverkan inom staden, med tydliga roller och ansvar och 2. Kulturkompetens i stadens planprocesser. Det kommande arbetet med kulturfrågor inom Socialt värdeskapande analys (SVA) är ett område som bör inkluderas i genomförandet.

Nämndens behandling av ärendet**Deltar inte i beslutet**

Ordförande Rasmus Jonlund m.fl. (L), Sophia Granswed Baat m.fl. (M) och Micke Seid m.fl. (MP) anmäler att de inte deltar i beslutet.

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordförande Rasmus Jonlund (L) finner att nämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordförande Emilia Bjuggren (S) och Ann Mari Engel (V) enligt följande:

Arbetet för jämlikhet, jämställdhet och mot segregation är avgörande om alla stockholmare ska ha goda livsvillkor och möjlighet att förverkliga sina drömmar. Det goda samhället tar ansvar för att undanröja klyftor och hinder som begränsar människor att nå sina fulla potentialer. Allt annat är slöseri med människors kraft och förmågor. Ett samhälle som låter människor utveckla sina egna förmågor blir starkare, ett samhälle där människor hindras blir svagare. När vi hjälper varandra att växa, kan Stockholm växa.

Men för att kunna se var någonstans vi slösar med människors förmågor och var människor hindras att växa behöver man kunskap. Därför tillsatte vi, år 2015, ”Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm”. Förankrat i den senaste forskningen har kommissionen sedan dess presenterat 18 rapporter med förslag och rekommendationer inom olika områden för hur segregationen i Stockholm ska kunna brytas. En stor bredd av samhällsaktörer har varit inblandade i kommissionens arbete vilket skapar en god grund när förslagen ska genomföras.

Vi välkomnar förslaget till färdplan och ser vikten av att stadens nämnder, bolag och verksamheter arbetar utifrån gemensamma strategier för en social hållbar utveckling. Strategierna inom de fyra målområden som lyfts i färdplanen är välavvägda med utgångspunkter i kommissionens arbete, Agenda 2030 och med sikte på att visionen ”Ett Stockholm för alla” ska uppnås till år 2040.

Som förvaltningen skriver i sitt remissvar är sambanden mellan kulturverksamheter och stadens möjligheter att motverka skillnader mellan individer och platser i Stockholm starka. Tillgången till kultur får inte bero på inkomst, kön eller bostadsadress. Alla stockholmare ska ha nära till kultur och eget skapande och under föregående mandatperiod tog vi i den dåvarande majoriteten en mängd viktiga steg i riktning mot ett kulturliv av hög kvalitet angeläget och tillgängligt för alla. De senaste fyra åren var

en period då bibliotek, museer, stadsarkivet, teatrar, konsthallar och samlingslokaler alla fick ökade besökssiffror. Fler än någonsin går nu i kulturskolan. Parallellt visar medborgarundersökningar att stockholmarnas nöjdhet med tillgången till kultur lokalt, där man bor, har ökat.

Dessa resultat förutsatte emellertid en vilja att se kultur som något centralt, som ett politikområde värt engagemang och rimlig budget. Endast så skapas förutsättningar för kulturlivet att på allvar våga pröva nytt, utvecklas, nå nya utövare och söka en verkligt ny publik. En färdplan som fortsätter se kultur som en viktig kraft har stor potential bidra till ett socialt hållbart Stockholm.

§ 5**Färdplan för ett Stockholm för alla - en rapport från kommissionen för ett hållbart Stockholm.
Stadsarkivets svar på remiss från kommunstyrelsen**

Dnr 1.6-14052/2018

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt förslag från Stadsarkivet:

- 1) Att kulturnämnden godkänner Stadsarkivets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Handlingar i ärendet

Stadsarkivets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2018-11-02.

Sammanfattning

Färdplan för ett Stockholm för alla har som syfte att fokusera resurser för att uppnå en socialt hållbar utveckling samt stärka styrningen mot Vision 2040 – Ett Stockholm för alla.

I färdplanen identifieras strategier för att mobilisera stadens nämnder och bolagsstyrelser kring åtgärder för en socialt hållbar utveckling. Färdplanen innehåller analyser och förslag för att stärka människors utveckling, hälsa och livschanser inom fyra målområden: uppväxt och utbildning, arbete och företagande, boende och stadsmiljö samt demokrati och trygghet. På vägen mot visionen finns prioriterade etappmål.

Stadsarkivet ser färdplanen som ett användbart underlag. Stadsarkivet ser dock gärna att färdplanens roll i förhållande till stadens övriga strategier och program tydliggörs. Stadsarkivet anser också att de föreslagna etappmålen har en något för lång tidshorisont för att ge användbar återkoppling till hur färdplanens strategier fungerar i praktiken, och ge möjligheter till kalibrering av dessa.

Nämndens behandling av ärendet**Deltar inte i beslutet**

Ordförande Rasmus Jonlund m.fl. (L), Sophia Granswed Baat m.fl. (M) och Micke Seid m.fl. (MP) anmäler att de inte deltar i beslutet.

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordförande Rasmus Jonlund (L) finner att nämnden beslutar enligt förslag från Stadsarkivet.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordförande Emilia Bjuggren (S) och Ann Mari Engel (V) enligt följande:

Arbetet för jämlikhet, jämställdhet och mot segregation är avgörande om alla stockholmare ska ha goda livsvillkor och möjlighet att förverkliga sina drömmar. Det goda samhället tar ansvar för att undanröja klyftor och hinder som begränsar människor att nå sina fulla potentialer. Allt annat är slöseri med människors kraft och förmågor. Ett samhälle som låter människor utveckla sina egna förmågor blir starkare, ett samhälle där människor hindras blir svagare. När vi hjälper varandra att växa, kan Stockholm växa.

Men för att kunna se var någonstans vi slösar med människors förmågor och var människor hindras att växa behöver man kunskap. Därför tillsatte vi, år 2015, ”Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm”. Förankrat i den senaste forskningen har kommissionen sedan dess presenterat 18 rapporter med förslag och rekommendationer inom olika områden för hur segregationen i Stockholm ska kunna brytas. En stor bredd av samhällsaktörer har varit inblandade i kommissionens arbete vilket skapar en god grund när förslagen ska genomföras.

Vi välkomnar förslaget till färdplan och ser vikten av att stadens nämnder, bolag och verksamheter arbetar utifrån gemensamma strategier för en social hållbar utveckling. Strategierna inom de fyra målområden som lyfts i färdplanen är välavvägda med utgångspunkter i kommissionens arbete, Agenda 2030 och med sikte på att visionen ”Ett Stockholm för alla” ska uppnås till år 2040.

Sambanden mellan kulturverksamheter och stadens möjligheter att motverka skillnader mellan individer och platser i Stockholm är starka. Tillgången till kultur får inte bero på inkomst, kön eller bostadsadress. Alla stockholmare ska ha nära till kultur och eget skapande och under föregående mandatperiod tog vi i den dåvarande majoriteten en mängd viktiga steg i riktning mot ett kulturliv av hög kvalitet angeläget och tillgängligt för alla. De senaste fyra åren var en period då bibliotek, museer,

stadsarkivet, teatrar, konsthallar och samlingslokaler alla fick ökade besöksiffror. Fler än någonsin går nu i kulturskolan. Parallellt visar medborgarundersökningar att stockholmarnas nöjdhet med tillgången till kultur lokalt, där man bor, har ökat.

Dessa resultat förutsatte emellertid en vilja att se kultur och stadens arkiv som något centralt, som ett politikområde värt engagemang och rimlig budget. Endast så skapas förutsättningar för vårt stadsarkiv och kulturlivet att på allvar våga pröva nytt, utvecklas och söka en verkligt ny publik. En färdplan som fortsätter se arkiv och kultur som en viktig kraft har stor potential bidra till ett socialt hållbart Stockholm.

§ 6 Redogörelse av förutsättningarna för kulturnämnden att återinträda i stiftelser

Dnr 1.1/2816/2018

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1) Att kulturförvaltningens redogörelse för förutsättningar att återinträda i stiftelser godkänns
- 2) Att kulturnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att staden inte återinträder i styrelsen för Stiftelsen Almgrens Sidenväveri och Museum samt Stiftelsen Carl och Elise Eldhs Ateljé
- 3) Att kulturnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att kommunfullmäktige, eller annat organ kommunfullmäktige väljer, fortsättningsvis ska utse stadens representanter och att en ledamot utsedd av staden till Stiftelsen Strindbergsmuseet inte har uppdrag i kulturnämnden
- 4) Att ärendet överlämnas till kommunfullmäktige för beslut
- 5) Att paragrafen justeras omedelbart
- 6) Att därutöver anföras följande:

I den redogörelse som förvaltningen lämnat framgår tydligt att det inte är lämpligt att Kulturnämnden representeras i styrelsen för de stiftelser som verkar på kommunal nivå. Nämnden delar den bilden och anser att det är en generell princip som ska efterlevas. Däremot har staden åtagit sig stort ansvar i Stiftelsen Strindbergsmuseet som staden behöver fortsätta ta. En stor förändring gällande detta åtagande kräver mer tid för utredning och övervägande. Därför vill nämnden endast delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2018-11-02. Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Kulturförvaltningens redogörelse för förutsättningar att återinträda i stiftelser godkänns.
2. Kulturnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att staden inte återinträder i styrelsen för Stiftelsen Almgrens Sidenväveri och Museum och Stiftelsen Carl och Elise Eldhs Ateljé.
3. Kulturnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att staden träder ut ur Stiftelsen Strindbergsmuseet.

4. I det fall kommunfullmäktige beslutar att staden ska behålla sin representation i styrelsen för Stiftelsen Strindbergsmuseet, föreslår kulturnämnden att kommunfullmäktige fortsättningsvis ska utse stadens representanter och att en ledamot utsedd av staden till stiftelsen inte har uppdrag i kulturnämnden.
5. Ärendet överlämnas till kommunfullmäktige för beslut.
6. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kulturnämnden har i budget för 2018 gett kulturförvaltningen i uppdrag att utreda förutsättningarna att återinträda i Stiftelsen Almgrens Sidenväveri och Museum samt Stiftelsen Carl och Elise Eldhs Ateljé.

Förvaltningens hållning är att kulturnämnden inte ska sitta i styrelsen för stiftelser som verkar på kommunal nivå.

Förvaltningen anser att stiftelserna fortsättningsvis bör vara fria från inflytande från kulturnämnden och staden som helhet.

Förvaltningen föreslår kulturnämnden att staden inte återinträder i styrelsen för Stiftelsen Almgrens Sidenväveri och Museum och Stiftelsen Carl och Elise Eldhs Ateljé. Förvaltningen föreslår att kommunfullmäktige bli den församling som utser ledamöter till Strindbergsmuseet istället för kulturnämnden och att ledamot utsedd av staden till stiftelsen inte är densamme som har uppdrag i kulturnämnden samt att staden i förlängningen bör träda ut ur Stiftelsen Strindbergsmuseet. Förvaltningen grundar sig på kommunfullmäktiges beslut från 2006-06-02 § 23 om att staden generellt bör avstå från styrelserepresentation i stiftelser och den jävsrisk som finns då kulturnämnden både sitter med i styrelsen och beslutar om stödgivning till stiftelsen.

Nämndens behandling av ärendet

Jäv

Ann-Mari Engel (V), Marja Sandin-Wester (MP) och Johan Nilsson (M) har på grund av jäv inte deltagit i eller varit närvarande vid handläggningen av detta ärende.

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordförande Rasmus Jonlund (L) finner att nämnden beslutar enligt sitt förslag.

§ 7**Nedläggning av snubbelstenar i Stockholm till minne av förintelsens offer. Svar på skrivelse från Forum för levande historia med flera**

Dnr 1.1/3429/2018

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1) att delvis bifalla förvaltningens förslag
- 2) att ge förvaltningen fortsatt uppdrag att verka för att projektet med fyra s.k. snubbelstenar genomförs
- 3) att de s.k. snubbelstenarnas utformning blir en fråga för initiativtagarna och konstnären i dialog med Stockholm konst
- 4) att kulturnämnden inte ger några synpunkter eller förbehåll kring de s.k. snubbelstenarnas utformning
- 5) att överlämna beslutet till trafiknämnden för kännedom
- 6) att därutöver anföra följande:

Vid sammanträdet 2018-06-13 beslutade Kulturnämnden enligt följande: ”att ge kulturförvaltningen i uppdrag att i fortsatt kontakt med Forum för levande historia och andra intressenter arbeta för att på olika sätt uppmärksamma minnet av förintelsens offer, exempelvis genom koncept i enlighet med de tankar som finns bakom snubbelstenarna. Hur och var detta ska utformas är som i andra konstnärliga sammanhang inte en fråga för politiken.”. Det sista i beslutsmeningen vill nämnden värna, att armlängds avstånd från politisk inblandning är prioriterat. Den konstnärliga friheten och tolkningen ska lämnas till initiativtagarna och konstnären i dialog med Stockholm konst.

Att sätta konst i ett historiskt sammanhang kan vara värdefullt och ge en förståelse för betydelsen av konstverket. Däremot ställer sig nämnden emot att politiken ska uttala sig om vilken historia som konsten ska inramas i. Därför vill nämnden vara tydlig med att vi vill gå vidare med projektet utan förbehåll vad gäller den konstnärliga gestaltningen.

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2018-11-02. Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. att ge förvaltningen fortsatt uppdrag att verka för att projektet med fyra s.k. snubbelstenar genomförs enligt förvaltningens förslag
2. att överlämna beslutet till trafiknämnden för kännedom

Sammanfattning

I skrivelsen till kulturnämnden daterad 2018-10-05 ansöker Forum för levande historia m.fl. om att lägga ner fyra s.k. snubbelstenar i Stockholms city. En snubbelsten är en gatstensliknande plakett av brons som kortfattat redovisar ett människoöde med anledning av nazisternas fördrivning och förintelse mellan 1933-1945. Det beskrivna människoödet har anknytning till en specifik plats där snubbelstenen placeras. Avsikten med de snubbelstenarna är att visuellt ”snubbla”, uppmärksamma, och få vetskap om det som skett.

Förvaltningen föreslår att projektet genomförs med förbehåll att texten omformas så att den på ett rättvisande sätt speglar Sveriges inblandning. På så sätt blir snubbelstenarna relevanta även här i Stockholm. Sverige stod genom neutraliteten utanför de direkta krigshändelserna. De direkta förföljelserna och deportationerna av människor förekom inte här jämfört med de länder som var styrda, ockuperade eller invaderade av nazisterna.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordförande Rasmus Jonlund (L) finner att nämnden beslutar enligt sitt förslag.

§ 8**Val av ordförande och vice ordförande i arkivutskottet för tiden från och med den 13 november 2018 till och med den 31 december 2018**

Dnr 1.1/3860/2018

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1) Kulturnämnden utser Hanna Gerdes (L) till ordförande och Salar Rashid (S) till vice ordförande i arkivutskottet för tiden från och med den 13 november 2018 till och med den 31 december 2018.

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2018-11-08.

Sammanfattning

Med anledning av det nyss genomförda kommunalvalet, och de förändringar som följer av det, föreslås att en ny ordförande och en ny vice ordförande utses i arkivutskottet för tiden från och med den 13 november 2018 till och med den 31 december 2018.

Kulturnämnden är stadens arkivmyndighet. Kulturnämnden ska främja en god arkivvård och verka för att stadens arkiv görs tillgängliga för allmänhet och forskare. Enligt reglemente för kulturnämnden ska nämnden ha ett särskilt utskott – arkivutskottet – som handhar arkivfrågor. Arkivutskottet består av fem ledamöter och tre ersättare som utses av kulturnämnden efter nomineringar från de olika partierna. Mandattiden är fyra år och överensstämmer med de ordinarie valperioderna.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordförande Rasmus Jonlund (L) finner att nämnden beslutar enligt sitt förslag.

§ 9**Val av ordförande och vice ordförande i kulturmiljöutskottet för tiden från och med den 13 november 2018 till och med den 31 december 2018**

Dnr 1.1/3862/2018

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt sitt förslag:

- 1) Kulturnämnden utser Rasmus Jonlund (L) till ordförande och Eleonore Eriksson (S) till vice ordförande i kulturmiljöutskottet för tiden från och med den 13 november 2018 till och med den 31 december 2018.

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2018-11-08.

Sammanfattning

Med anledning av det nyss genomförda kommunalvalet, och de förändringar som följer av det, föreslås att en ny ordförande och en ny vice ordförande utses i kulturmiljöutskottet för tiden från och med den 13 november 2018 till och med den 31 december 2018.

Kommunfullmäktige har beslutat att kulturnämnden ska ha ett kulturmiljöutskott. Kulturmiljöutskottet ska besluta, på kulturnämndens vägnar, om utlåtanden kring kulturhistoriska värden i program, detaljplane-, bygglovs- och rivningsremisser. Kulturmiljöutskottet består av sju ledamöter och två ersättare som utses av kulturnämnden efter nomineringar från de olika partierna. Mandattiden är fyra år och överensstämmer med de ordinarie valperioderna.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordförande Rasmus Jonlund (L) finner att nämnden beslutar enligt sitt förslag.

§ 10

Information och övriga frågor

- Stadens nya kultur- och stadsmiljöborgarråd Jonas Naddebo (C) presenterade sig för nämnden.
- Kajsa Rydergård påminde om kulturnämndens julavslutning den 18 december kl 17:00.
- Nämnden fick information om att de inom kort kommer att få en inbjudan till Kulturskolans Luciaföreställning den 13 december.

Vid protokollet,
Kajsa Rydergård